

Kuutoskaupunkien asukkaiden tieto- ja viestintäteknii- käyttö ja asiointimahdollisuudet keväällä 2006

Laatija: tutkija Timo Sirkiä

1. Aluksi.....	2
2. Tutkimuksen toteutus	3
2.1. Tutkimuksen kulku.....	3
2.2. Otanta, vastauskato ja aineiston painotus	3
3. Kuutoskaupunkien ja koko maan tieto- ja viestintäteknii- käyttö	4
3.1. Internetin ja sähköpostin käyttö	4
3.2. Asiointi internetin kautta.....	7
3.3. Verkkokauppa.....	9
4. Kotikaupungin internetsivuilla käyminen.....	11
5. Internetsivujen tietopalvelut	13
5.1. Tietopalvelujen tarpeellisuuden arviointi	13
6. Asiointimahdollisuudet kaupunkiin päin	17
6.1. Palvelupisteiden riittävyys.....	17
6.2. Asioiden hoito puhelimitse	17
6.3. Internet-asiointi	18
7. Kiinnostus langattoman internetyhteyden käyttöön	20
8. Yhteenvedo	21
Liite 1: Puhelinhaastattelun kysymykset	22
Liitetaulukko.2	23
Liite 3: Tieto- ja viestintäteknii- käytötutkimuksen painotus.....	24

1. Aluksi

Tietoyhteiskunnan monitorointi -hankkeen tavoitteena on selvittää tieto- ja viestintätekniiikan käyttöä kuudessa suurimmassa kaupungissa, jäljempänä kuutoskaupungit. Tutkimuksen toimeksiantajat ovat Valtioneuvoston kanslia sekä Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun ja Oulun kaupungit.

Tutkimus tuottaa vertailutietoa kaupunkien välillä sekä kuutoskaupunkien ja koko maan välillä. Tutkimus tehtiin yhteiseurooppalaisen tieto- ja viestintävälineiden käyttöä kartoittavan tutkimuksen (survey on ICT Usage in Households and by Individuals in 2006) yhteydessä. Sen tavoitteena on tuottaa EU:n tasolla harmonisoitua tietoa väestön ja kotitalouksien tieto- ja viestintätekniiikan käytöstä. Tutkimus on sisältänyt vuodesta 2002 lähtien EU-tason ja kansallisesti laadittuja kysymyksiä. Tietoja käytetään kotimaisen tietoyhteiskunnan kehittämishankkeiden lisäksi yleiseurooppalaisten indikaattorien laadintaan, muun muassa i2010 -ohjelman seurannassa. Se on Euroopan komission puitestrategia, jossa määritellään tietoyhteiskunnan poliittisia suuntaviivoja.

Tutkimuksen aiheita ovat väestön tietokoneen ja internetin käytön yleisyys, käyttötarkoitukset ja käyttöpaikat, verkon kautta tapahtuva asiointi, kuluttajien verkkokauppa sekä matkapuhelinviestintä. Suppeammin käsiteltyjä asioita ovat tietosuoja ja verkko-opiskelu sekä kotitalouksien tieto- ja viestintätekninen laitevaranto. Vuoden 2006 erityisteema on asiointi internetin kautta. Koko väestölle esitettyjen moniaiheisten kysymyskokonaisuuksien avulla saatiin laaja-alaista tietoa tietoyhteiskunnan nykytilasta.

Kuutoskaupunkien asukkaille esitettiin haastattelussa kysymyksiä, joiden aiheita olivat oman asuinkaupungin internetsivuilla käyminen, erilaisten verkkotietopalvelujen tarpeellisuus ja asiointimahdollisuudet kaupunkiin päin.

2. Tutkimuksen toteutus

2.1. Tutkimuksen kulku

Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluinä vuoden 2006 maaliskuun alkupuolelta kesäkuun Tilastokeskuksen CATI-puhelinhaastattelukeskuksesta. Haastattelusta tiedotettiin etukäteen kohdehenkilölle lähetetyllä kirjeellä, jossa selvitettiin haastattelun sisältöä ja tarkoitusta. Haastattelupyyntö lähetettiin väestökisteristä satunnaisesti poimituille vähintään 10 vuotta täyttäneille henkilöille. Poimintakriteereinä olivat ikä, sukupuoli, alue ja äidinkieli.

Kuutoskaupunkien brutto-otoksessa oli 1 637 vastaajaa. Vuosien 2005 ja 2006 vaihteen jälkeen mahdollisesti muuttunut asuinpaikkatieto päivitettiin haastattelun yhteydessä, joten haastatteluhetken asuinpaikkatieto oli ajan-tasainen.

Alueiden vastausosuudet vaihtelivat noin kymmenen prosenttiyksikköä. Johtuen alueiden otosten ja saatujen vastausten suhteellisen pienestä määrästä vastausjakautumiin sisältyy melko paljon satunnaisuutta. Siksi vasta usean prosenttiyksikön väliset erot ovat suhteellisen luotettavia.

2.2. Otanta, vastauskato ja aineiston painotus

Tässä tutkimuksessa kiinnostuksen kohteena on kotitalouksien informaatioteknologian käyttö, laitteiden omistus ym. Suurin osa tiedoista koskee vastaajan omaa toimintaa ja näkemyksiä. Kuuden suurimman kaupungin haluttiin erikseen vertailukelpoisia tietoja 15 vuotta täyttäneestä väestöstä. Otanta-asetelmaksi muodostui kuutoskaupungeissa yksittäisten henkilöiden osalta alueittain ja ikäryhmän suhteen ositettu otanta, jossa ositteet ja otoskoot määräytyivät harkinnanvaraisen kiintiöinnin perusteella. Jokaisessa ositteessa kunkin alkion sisältymistodennäköisyys on vakio. Ositteissa suoritettiin yksinkertaisella satunnaisotannalla palauttamatta. Liitteessä 3 on esitetty Tilastokeskuksen tietotekniikka- ja menetelmäpalvelujen laatima tiivistelmä tutkimuksen otospoiminnasta ja tutkimusaineiston painotuksesta.

Tutkimuksen vastauskato oli suuri puhelinhaastattelusta huolimatta: hyväksyttäviä vastauksia oli yhteensä 2923. Kun otoksesta vähennetään ylipeitto, tulee koko maan tasolla vastausosuudeksi 67.6 %.

Kaupunkiositteet

	Otoskoko -ylipeitto	Kuutoskaup. kysym. vast.	Vastausosuus
Helsinki	582	337	57.9
Espoo	244	169	69.3
Vantaa	197	117	59.4
Tampere	232	149	64.2
Turku	189	133	70.4
Oulu	193	128	67.4
Kuutoskaupungit	1637	1033	63.1

Kuutoskaupungeista saatiin 1033 hyväksyttävää vastausta. Vastausosuus eroaa jonkin verran liitteessä 3 esitetyistä kaupunkikohtaisista vastausosuuksista, koska noin kymmenen vastaajaa oli vastannut kuutoskaupunkien lisäkysymyksiin mutta ei riittävässä laajuudessa muihin kysymyksiin tai menettelyt päin vastoin. Vastausosuus oli 63,1 prosenttia, joka on alhaisempi kuin vastausosuus koko maan tasolla. Tämä oli odotettavaa siksi että vastausosuudet suurten kaupunkien alueilla jäävät yleensä jonkin verran alhaisemmiksi kuin muualla Suomessa.

3. Kuutoskaupunkien ja koko maan tieto- ja viestintäteknikan käyttö

Tutkimuksen laajat aineistot mahdollistavat vertailut kuutoskaupunkien ja koko maan kesken. Käytännön syistä maanlaajuiseen aineistoon sisällytettiin myös kuutoskaupungit, jolloin saatiin kansallisesti yleispätevän tiedon mukaan tuoma hyöty raportin sisältöön.

3.1. Internetin ja sähköpostin käyttö

Aluksi tarkastellaan internetin käyttäjäosuuksia, käyttöpaikkoja ja käyttötarkoituksia sekä sähköpostiosoitteen omistusta. Sitten tarkastellaan viranomaisasiointia ja valmiuksia asiointiin internetin kautta sekä lopuksi on lyhyesti verkkokaupasta. Tarkastelu on rajattu 15-74 -vuotiaisiin.

Taulukko 3.1. Internetin käyttäjät haastattelua edeltäneen kolmen kuukauden aikana sukupuolen ja ikäryhmän mukaan koko maassa ja kuutoskaupungeissa keväällä 2006, prosenttia 15-74 -vuotiaista

	15-19 v.	20-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	50-59 v.	60-74 v.	Kaikki	Henkilöä
Naiset								
Koko maa	100	98	94	89	71	31	76	1 503 000
Kuutoskaupungit	100	99	97	93	81	47	84	499 000
Miehet								
Koko maa	97	97	96	81	70	42	78	1 529 000
Kuutoskaupungit	96	98	96	82	83	54	86	467 000
Yhteensä								
Koko maa	98	98	95	85	71	36	77	3 032 000
Kuutoskaupungit	98	99	97	88	82	49	85	966 000

Tutkimuksen mukaan koko maassa yli 3 miljoonaa eli 77 prosenttia 15–74-vuotiaista suomalaisista oli käyttänyt internetiä tammikuun alun jälkeen. Vuonna 2005 käyttäjiä oli 73 prosenttia. Kuutoskaupunkien asukkaat käyttävät internetiä yleisemmin kuin koko maan väestö, 85 prosenttia oli käyttänyt internetiä. Kuutoskaupunkien ero koko maahan syntyy siitä, että kuutoskaupungeissa yli 50-vuotias väestö käyttää selvästi useammin internetiä kuin väestö koko maassa keskimäärin. (taulukot 3.1 ja 3.2)

Taulukko 3.2. Käyttänyt internetiä kolmen kuukauden aikana keväällä 2006, prosenttia kaupunkien 15-74 -vuotiaista asukkaista

	%
Helsinki	83
Espoo	89
Vantaa	90
Tampere	86
Turku	79
Oulu	85
Kuutoset	85

Internetiä oli käyttänyt kotonaan koko väestöstä 65 prosenttia ja kuutoskaupunkien asukkaista 72 prosenttia. Myös työpaikalla kaupunkiasukkaat olivat käyttäneet internetiä useammin. Kuutoskaupungeissa 34 prosenttia oli käyttänyt internetiä toisen luona ja muualla 29 prosenttia. Yhteiskäyttöpisteissä internetiä oli käyttänyt kaupungeissa 22 prosenttia ja muualla 16 prosenttia. Yhteiskäyttöpisteistä suosituin oli kirjasto, jossa oli käyttänyt internetiä 9 prosenttia ja kaupunkiasukkaista 12 prosenttia. Internetkahvilassa käyttäjäosuudet ovat neljä prosenttia ja seitsemän prosenttia. (taulukko 3.3)

Taulukko 3.3. Käyttänyt internetiä eri käyttöpaikoissa kolmen kuukauden aikana keväällä 2006, prosenttia kaupunkien 15-74 -vuotiaista asukkaista

	kotona	työpaikalla	opiskelu- paikalla	jonkun toisen kotona	jossain muualla	kirjastossa	internet- kahvilassa
Helsinki	69	50	20	35	24	13	8
Espoo	84	57	21	33	20	15	3
Vantaa	78	54	17	27	21	7	11
Tampere	70	42	21	37	21	11	7
Turku	66	37	25	37	20	9	7
Oulu	73	43	23	39	21	11	2
Kuutoset	72	48	21	34	22	12	7
Koko maa	65	39	18	29	16	8	4

Oma sähköpostiosoite oli keväällä 2006 koko maassa 2,9 miljoonalla henkilöllä eli 74 prosentilla 15–74-vuotiaista. Kuutoskaupunkien asukkaista oma sähköpostiosoite oli 83 prosentilla (taulukot 3.4 ja 3.5).

Taulukko 3.4. Oma sähköpostiosoite sukupuolen ja ikäryhmän mukaan kuutoskaupungeissa ja koko maassa keväällä 2006, prosenttia

	15-19-v.	20-29-v.	30-39-v.	40-49-v.	50-59-v.	60-74-v.	Kaikki	Henkilöä
Naiset	100	99	96	94	77	43	82	489 000
Miehet	92	98	96	82	78	52	84	459 000
Kuutoset	96	99	96	88	77	46	83	948 000
Koko maa	97	96	90	80	67	31	74	2 885 000

Internetin käyttäjissä ja myös sähköpostin käyttäjissä on enemmän naisia kuin miehiä 40-49 -vuotiaiden ikäluokassa ja enemmän miehiä kuin naisia yli 60-vuotiaiden ikäluokassa. Viime vuosien aikana naiset ovat saavuttaneet miehet internetin käyttäjäosuuksissa ja etenkin alle 35-vuotiaat naiset käyttävät internetiä aiempaa useammin. Sähköpostin ja internetin käytön ikä- ja sukupuolijakautumat eivät juurikaan poikkea toisistaan.

Taulukko 3.5. Oma sähköpostiosoite keväällä 2006, prosenttia kaupunkien 15-74 -vuotiaista asukkaista

	%
Helsinki	81
Espoo	87
Vantaa	89
Tampere	83
Turku	79
Oulu	82
Yhteensä	83
Koko maa	74

Taulukko 3.6. Kuutoskaupunkien asukkaiden internetin käyttötarkoitukset kolmen kuukauden aikana, prosenttia internetin käyttäjistä keväällä 2006

Käyttötarkoitus	prosenttia
Sähköpostien lähettäminen tai vastaanotto	91
Tavaroita ja palveluita koskeva tiedonetsintä	90
Pankkiasiat	84
Matka- ja majoituspalvelujen selailu	73
Verkkolehtien lukeminen	66
Kunnan tai valtion viranomaisten verkkosivujen selailuun ja tiedonetsintään	61
Tuotteiden ja palvelujen ostaminen tai tilaaminen	61
Musiikin kuuntelu verkossa tai sen lataaminen tietokoneelle tai muuhun laitteeseen	47
Virallisten lomakkeiden lataaminen	45
Ohjelmien lataaminen omalle koneelle	41
Työn etsiminen tai työpaikkahakemusten lähettäminen	40
Pikaviestipalvelu	38
Opiskelu koulussa, yliopistossa tai muussa oppilaitoksessa	36
Chattailuun tai keskustelupalstoille kirjoittaminen	32
Radion kuuntelu tai television katselu	30
Pelien pelaaminen verkossa	25
Blogien lukeminen	25
Internet-puhelut	20
Omien tavaroiden, tuotteiden ja palvelujen myynti ns. tavarapörsseissä tai muilla tavoin	19
Pelien lataaminen verkosta tietokoneelle	9
Aikuis- ja täydennyskoulutuskurssien suorittaminen	6
Videoneuvottelu	9
Työllistymismahdollisuuksiin tähtäävien kurssien suorittaminen	5

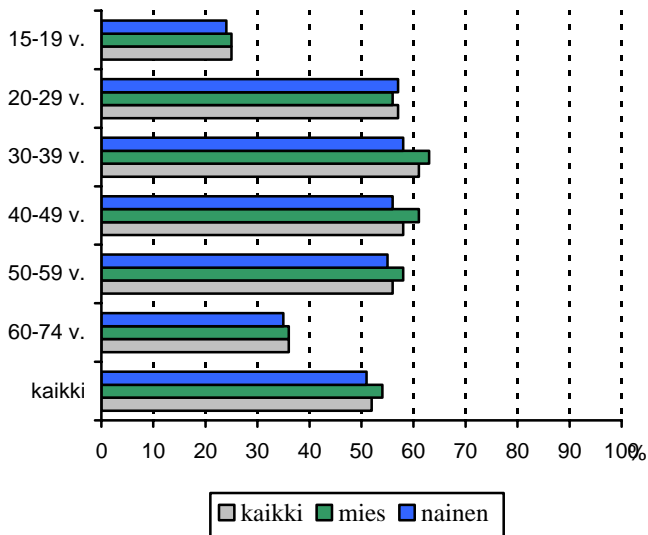
Sähköposti, tavaroita ja palveluita koskeva tiedonetsintä ja pankkiasioiden hoito olivat yleisimpiä internetin käyttötarkoituksia. (taulukko 3.6) Yhdeksän kymmenestä internetin käyttäjästä oli käyttänyt sähköpostia. Useampi kuin neljä viidestä oli hoitanut pankkiasioitaan verkossa. Matka- ja majoituspalveluja selailut neljä viidestä internetin käyttäjistä, ja verkkolehtiä oli lukenut kaksi kolmesta. Koko maan tasolla vuodesta 2005 suositaan ovat kasvattaneet selvästi tuotteiden ja palvelujen ostaminen tai tilaaminen, pankkiasioiden hoito, matka- ja majoituspalvelujen selailu sekä internet-puhelut. Pikaviestiteily (esim. Skype ja Messenger) on saavuttanut nopeasti yhtä suuren suosion kuin chatit tai keskustelupalstat. Internetpuheluja oli käyttänyt joka viides.

Pelien pelaaminen ja lataaminen, musiikin kuuntelu ja lataaminen, radion ja tv:n katselu sekä chattailu ja pikaviestinpalvelu kuuluivat yleisimmin nuorten miesten internetin käyttöön. Naiset käyttivät internetiä useammin opiskelutarkoituksiin sekä matka- ja majoituspalvelujen selailuun. Miehet käyttivät internetiä useammin internetpuheluihin. Pankkiasioiden hoitaminen internetin kautta on yleistä sukupuolesta riippumatta. Iällä on vähiten yhteyttä verkkolehtien lukemiseen sekä matka- ja majoituspalvelujen selailuun.

3.2. Asiointi internetin kautta

Koko maan tasolla yli puolet eli 52 prosenttia internetin käyttäjistä oli hakenut tietoa viranomaisten internetsivuilta haastattelua edeltävän kolmen kuukauden aikana keväällä 2006. Ikärajoissa 20-60 -vuotiaat ei esiinny juurikaan vaihtelua, vaan tämän ikäisistä lähes kuusi kymmenestä oli hakenut tietoa internetsivuilta. (kuvio 3.1.)

Kuvio 3.1. Käyttänyt internetiä tiedonhakuun viranomaisten internetsivuilta kolmen kuukauden aikana kevät 2006, prosenttia internetin käyttäjistä sukupuolen ja ikäluokan mukaan

Taulukko 3.7. Internetin käyttötarkoituksia eri kaupungeissa, prosenttia internetin käyttäjistä

	Sähköposti	Tiedonha- kuun vi- ranomais- ten inter- netsivuilta	Täytettyjen lomakkei- den lähet- tämiseen viranomai- sille	Opiskeluun koulussa, yliopistos- sa tai muussa oppilaitok- sessa	Työn ha- kemiseen	Pankkiasiat	Matka- ja majoitus- palvelujen selailu	Internetpu- heluihin
Helsinki	92	65	23	36	39	84	77	21
Espoo	92	68	24	38	43	86	80	23
Vantaa	89	46	25	30	37	83	68	12
Tampere	88	57	26	34	42	75	62	20
Turku	93	59	26	44	42	83	75	20
Oulu	91	63	24	43	35	93	69	22
Kuutoset	91	61	24	36	40	84	73	20
Koko maa	87	52	19	31	34	81	68	15

Jokainen käyttötarkoitus on yleisempi kuutoskaupungeissa kuin muualla maassa. Eniten eroa muuhun maahan on tiedonhaussa viranomaisten internetsivuilta, joilla oli käynyt 61 prosenttia kaupunkien ja 52 prosenttia koko maan internet-käyttäjistä. Tiedonhaussa viranomaisten internetsivuilta oli huomattavaa vaihtelua myös kaupunkien kesken. Sama pätee pankkiasointiin.

Taulukko 3.8. On joskus hoitanut henkilökohtaisia asioita viranomaisten kanssa internetin kautta, prosenttia 15-74 -vuotiaista internetiä joskus käyttäneistä

	kyllä
Helsinki	34
Espoo	41
Vantaa	27
Tampere	29
Turku	35
Oulu	34
Kuutoset	34
Koko maa	24

Henkilökohtaisia asioita viranomaisten kanssa internetin kautta on yleisempää kuutoskaupungeissa kuin muualla maassa. Asioita oli hoidettu internetin kautta useimmin Espoossa ja harvimminkin Vantaalla ja Tampereella.

Taulukko 3.9. Olisiko halukas tai valmis hoitamaan viranomaisasioita internetin kautta, prosenttia 15-74 -vuotiaista internetin käyttäjistä, jotka eivät ole asioineet viranomaisten kanssa internetin kautta

	kyllä
Helsinki	71
Espoo	71
Vantaa	59
Tampere	57
Turku	53
Oulu	56
Kuutoset	64
Koko maa	55

Internetasiointia käyttämättömien joukossa halukkuus tai valmius asioiden hoitamiseen internetin kautta on yleisintä Helsingissä ja Espoossa sekä vähiten yleistä Turussa, Oulussa ja Tampereella.

Taulukko 3.10. Joidenkin asioiden vaikutus siihen, että ei haluaisi hoitaa asioitaan viranomaisten kanssa internetin kautta, prosenttia 15-74 -vuotiaista internetiä joskus käyttäneistä, jotka eivät hoitaisi viranomaisasioita internetin kautta

	asiointi ei ole henkilökohtaista	internetissä ei saa välitöntä vastausta	huoli henkilökohtaisten asioiden tietosuojasta	internetin hankinnan ja käytön kustannukset	internet asiointiin liika monimutkaisuus	palvelua ei saatavilla tai vaikeasti löydettävissä
Pääkaupunkiseutu*	80	71	58	12	43	48
Turku, Tampere, Oulu*	64	61	58	10	38	29
Kuutoset	73	67	58	11	41	39
Koko maa	74	66	54	10	37	36

* jakautumat epävarmoja pienen vastaajamäärän takia

Haluttomuuteen asioiden hoitamiseen internetin kautta vaikuttaa eniten se, että asiointi ei ole henkilökohtaista ja toiseksi eniten se, että internetissä ei saa välitöntä vastausta. Nämä asiat näyttävät olevan vaikuttavampia syitä pääkaupunkiseudulla kuin muissa kaupungeissa. Internetin hankinnan ja käytön kustannukset on vaikuttava syy vain yhdelle kymmenestä kuutoskaupunkien asukkaista. Koko väestöllä ja kuutoskaupunkien asukkaiden perusteissa ei ole paljon eroa.

Taulukko 3.11. Tarvinnut verkkopankkitunnuksia asioidessanne valtion tai kunnan viranomaisten tai laitosten kanssa internetin kautta tammikuun alun jälkeen, prosenttia 15-74 -vuotiaista

	kyllä
Helsinki	37
Espoo	29
Vantaa	34
Tampere	26
Turku	34
Oulu	29
Kuutoset	33
Koko maa	33

Yllä olevassa taulukossa vastaajina on tammikuun alun jälkeen internetiä käyttäneet, jotka ovat hoitaneet joskus henkilökohtaisia asioita viranomaisten kanssa internetin kautta. Joka kolmas internetikäyttäjä oli tarvinnut verkkopankkitunnuksia asioidessaan. Osuus on 33 prosenttia kuutoskaupungeissa ja koko maassa.

3.3. Verkkokauppa

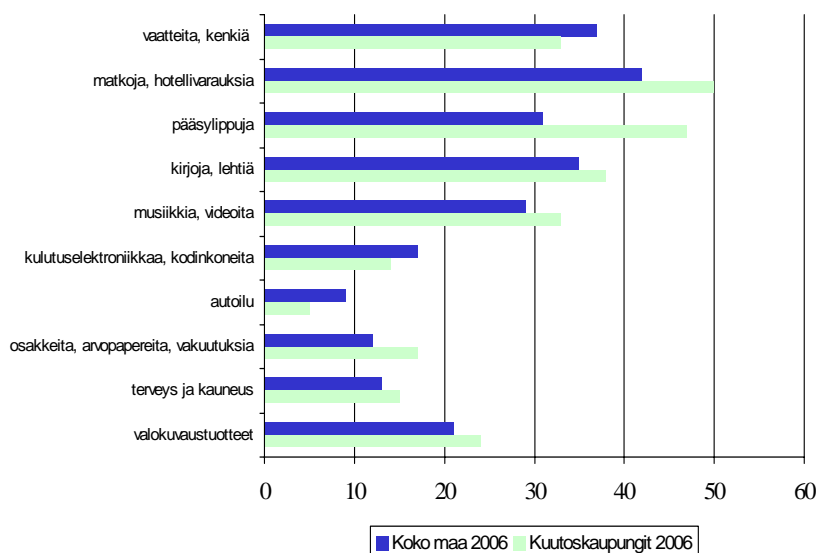
Verkkokauppa on tavaran tai palvelun tilaamista verkon välityksellä riippumatta siitä, maksetaanko ostokset verkossa, aikanaan käteisellä vai tavanomaisia pankkiyhteyksiä käyttäen. Tutkimuksessa selvitettiin verkkokauppaa henkilökohtaiseen käyttöön.

Taulukko 3.12. Ostanut verkkokaupasta kolmen kuukauden aikana keväällä 2006, prosenttia 15-74 -vuotiaista asukkaista

	kyllä
Helsinki	32
Espoo	34
Vantaa	33
Tampere	23
Turku	30
Oulu	40
Kuutoset	32
Koko väestö	29

Pääkaupunkiseudun asukkaista verkkokaupassa oli käynyt alkuvuonna joka kolmas. Tampereella verkkokaupan kävijöitä oli vähiten ja Oulussa eniten.

Kuvio 3.2. Verkkokaupasta hankitut tuoteryhmät koko maassa ja kuutoskaupungeissa keväällä 2006, prosenttia kaikista ostajista

Kuutoskaupungeissa ja muualla maassa asuvat hankkivat verkkokaupasta erilaisia tuotteita. Kuutoskaupunkien asukkaat hankkivat selvästi useammin pääsylippuja sekä matkoja ja hotellivarauksia kuin pienemmissä kaupungeissa tai maaseudulla asuvat. Maaseudulla asuvat hankkivat kaupunkilaisia useammin vaatteita ja kenkiä sekä kulutuselektroniikkaa ja kodinkoneita.

Asuinkaupunkinsa internetsivuilla oli käynyt joka toinen kuutoskaupungin asukas haastattelua edeltävän kolmen kuukauden aikana. Internetin käyttäjistä lähes kaksi kolmesta (62 %) oli vierailut internetsivuilla, joten kiinnostus oman asuinkaupungin kotisivuja kohtaan on aika laajaa. (taulukko 4.1)

Taulukko 4.1. Kotikaupunkinsa internetsivuilla käyneet kolmen kuukauden aikana kevät 2006, prosenttia vähintään 15-vuotiaista kaupunkien asukkaista ikäluokittain* ja internetin käyttäjistä

	kotisivuilla käyneitä, % asukkaista	kotisivuilla käyneitä, % internetin käyttäjistä	kotisivuilla käyneitä, % 15-30-vuotiaista asukkaista	kotisivuilla käyneitä, % 31-50-vuotiaista asukkaista	kotisivuilla käyneitä, % 51-vuotiaista asukkaista
Helsinki	47	59			
Espoo	54	63			
Vantaa	38	44			
Tampere	53	65			
Turku	56	75			
Oulu	61	76			
Yhteensä	50	62	64	62	28

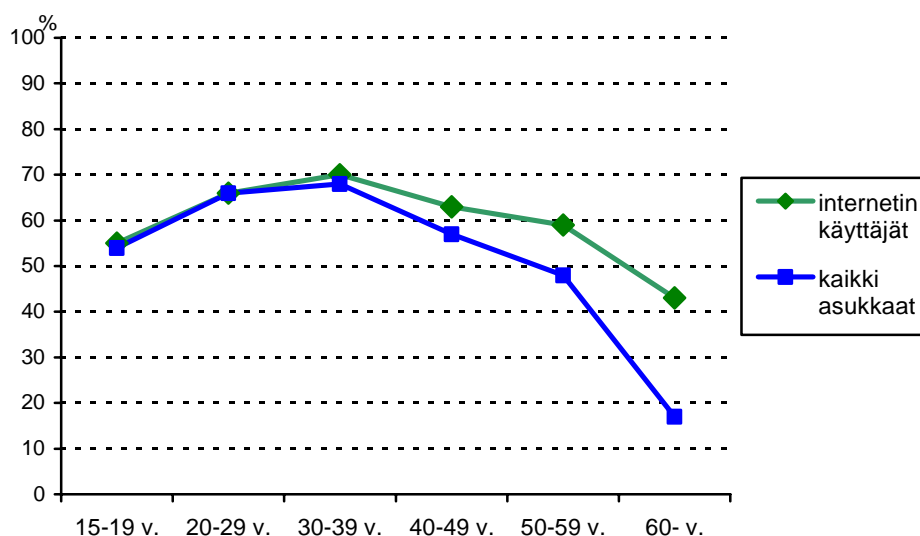
* kaupunkikohtaisia jakautumia ikäluokittain ei ole esitetty pienen vastaajamäärän takia

Iän vaikutus internetsivuilla käymiseen on suuri. 15-30 -vuotiaiden ikäluokassa kaksi kolmesta (64 %) asukkaasta oli vierailut sivuilla ja yli 50-vuotiaista vähän useampi kuin joka neljäs (28 %). Sekä naisista että miehistä likimain joka toinen oli käynyt internetsivuilla. Iän ja sukupuolen yhdistelmä selittää käyntiaktiivisuutta siten, että nuoremmissa ikäluokissa naiset ja vanhemmissa ikäluokissa miehet ovat käyneet internetsivuilla useammin.

Kaupunkien väliset vaihtelut internetsivuilla käymisessä ovat suuria internetin käyttäjien joukossa. Oulussa ja Turussa asuvista internetikäyttäjistä kolme neljästä, Tampereella ja Espoossa kaksi kolmesta, Helsingissä kuusi kymmenestä ja Vantaalla alle puolet oli käynyt kotikaupunkinsa internetsivuilla kolmen kuukauden aikana.

Eniten internetsivuilla käyneitä oli opiskelijoissa (65 %) ja työllisissä (62 %). Harvimmilla internetsivuilla olivat vierailleet eläkeläiset (19 %). Vähintään kolmen hengen kotitaloudessa asuva 15-74-vuotias väestö oli käynyt internetsivuilla useammin kuin yhden tai kahden henkilön kotitaloudessa asuvat.

Kuvio 4.1. Kotikaupunkinsa internetsivuilla käyneet kolmen kuukauden aikana kevät 2006, prosenttia asukkaista ja internetin käyttäjistä ikäluokittain kuutoskaupungeissa

Kun tarkastelee vain internetin käyttäjiä niin tilanne näyttää toisenlaiselta. Yli 60-vuotiaista internetkäyttäjistä neljä kymmenestä, 40-59-vuotiaista noin kuusi kymmenestä ja 30-40-vuotiaista useampi kuin kaksi kolmesta oli käynyt kotisivuilla. (kuvio 4.1.)

Laajakaistan kotikäyttäjistä 63 prosenttia oli käynyt kaupungin internetsivuilla. Muunlaisen internetyhteyden kotikäyttäjistä oli internetsivuilla käynyt 49 prosenttia ja internetin käyttäjistä, jolla ei ole internetyhteyttä kotona 52 prosenttia oli käynyt internetsivuilla. Internetyhteyden nopeus on selvästi yhteydessä kotisivuilla käymiseen. Kuutoskaupunkien asukkaiden internetyhteyksistä vähintään 90 prosenttia on laajakaistaliittymä.

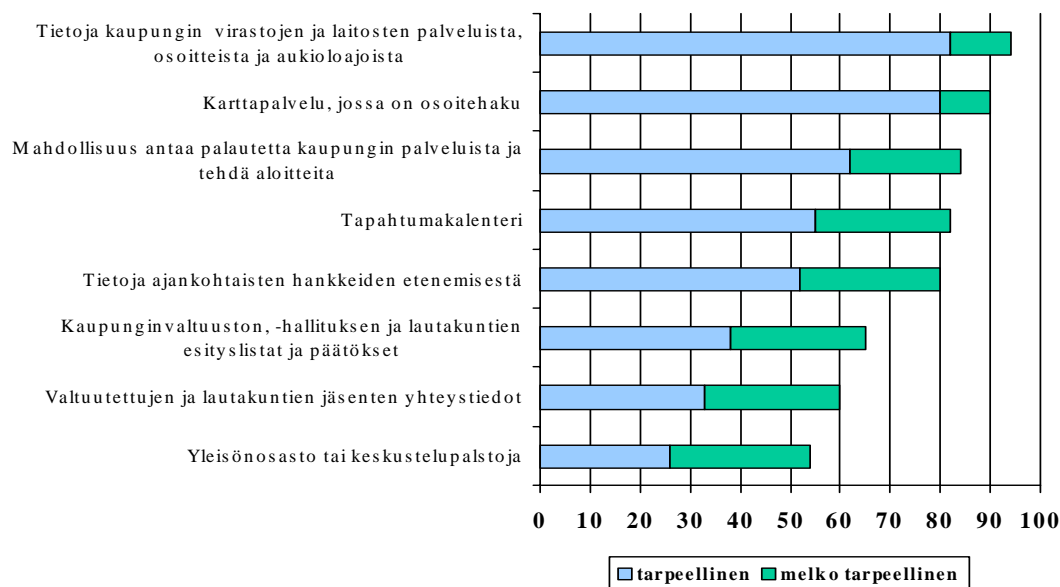
Tarkastelua voidaan laajentaa tutkimalla käyttöpaikkojen yhteyttä kaupungin kotisivuilla käymiseen. Internetiä kolmen kuukauden aikana kotona käyttäneistä 64 prosenttia, työpaikalla käyttäneistä 71 prosenttia, oppilaitoksessa käyttäneistä 75 prosenttia, jonkun toisen kotoa käyttäneistä 67 prosenttia ja jossain muualla (esim. yhteiskäyttöpisteet) käyttäneistä 68 prosenttia oli käynyt kotikaupunkinsa internetsivustolla. Käyttöpaikan mukaiset erot internetsivuilla käynnissä eivät ole suuria, ja on selvää, että käyttöpaikat voivat heijastella pikemminkin elämäntilanteita kuin käyttöpaikan valintaprioriteetteja. On huomattava, että enemmistöllä internetkäyttäjistä oli useampia käyttöpaikkoja.

5. Internetsivujen tietopalvelut

5.1. Tietopalvelujen tarpeellisuuden arviointi

Asukkailta kysyttiin, kuinka tarpeellisia heidän mielestään ovat joidenkin tietojen ja palvelujen löydettävyyden kotikaupungin internetsivuilta.

Kuvio 5.1. Tarpeellisena ja melko tarpeellisena pidetyt asiat kotikaupungin internetsivuilla keväällä 2006, prosenttia kuutoskaupunkien 15 vuotta täyttänyt väestöstä

Kaikkein tarpeellisimmaksi arvioitiin, että internetsivuilla on tietoja kaupungin virastojen ja laitosten palveluista, osoitteista ja aukioloajoista. Neljä viidestä (82 %) arvioi näiden tietojen löytymisen tarpeelliseksi ja useampi kuin yhdeksän kymmenestä (94 %) asukkaasta vähintään melko tarpeelliseksi. Vain viisi prosenttia arvioi, että aukiolotietojen saatavuus on täysin tarpeetonta. (kuvio 5.1.)

Toiseksi tarpeellisin internetsivuilta löydettävä asia oli asukkaiden mielestä karttapalvelu, jossa on osoitehaku. Sen arvioi tarpeelliseksi neljä viidestä (80 %) ja vähintään melko tarpeelliseksi yhdeksän kymmenestä (90 %). Osoitteiden, aukioloaikojen ja karttapalvelujen löytymisen internetsivuilta kiinnostaa melkein kaikki kaupunkien asukkaita. Nämä kaksi asiaa ovat tarpeellisimmat internetsivustolta löydettävät asiat.

Mahdollisuus antaa palautetta kaupungin palveluista ja tehdä aloitteita oli vähintään melko tarpeellinen 84 prosentin mielestä. Sen arvioi tarpeettomaksi joka kymmenes vastaaja.

Neljä viidestä (82 %) arvioi vähintään melko tarpeelliseksi tapahtumakalenterin. Likimain yhtä usean (80 %) mielestä on oleellista, että internetsivuilla on tietoja ajankohtaisten hankkeiden etenemisestä.

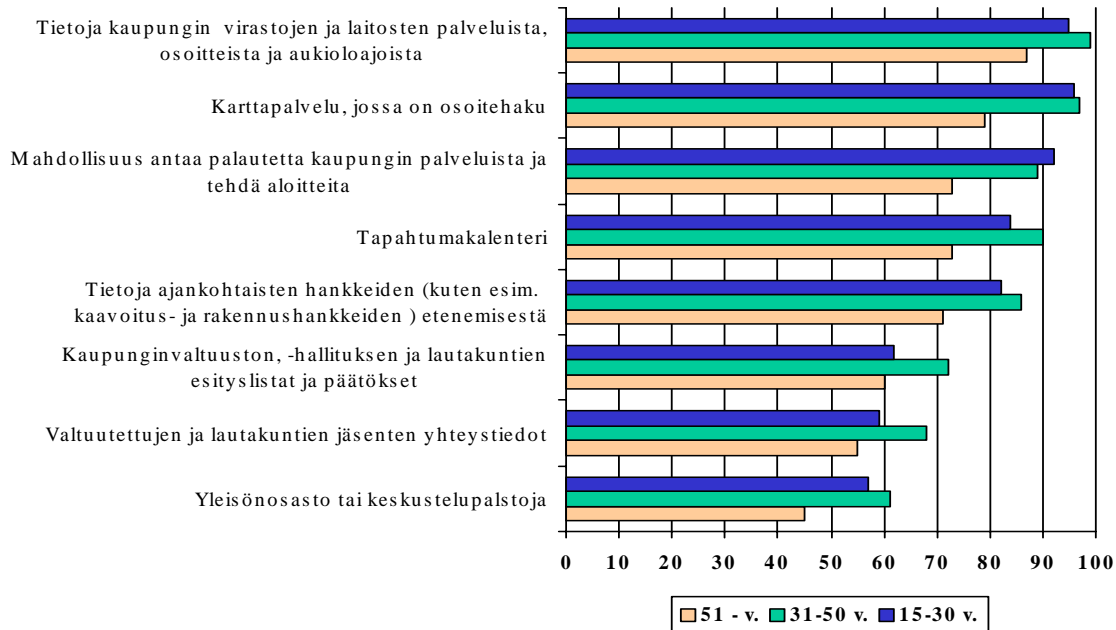
Vähemmän tärkeitä asioita ovat kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistat ja päätökset, jotka olivat lähes kahden kolmesta (65 %) asukkaan mielestä vähintään melko tarpeellisia. Tarpeettomaksi esityslistat ja päätökset internetsivuilta arvioi joka viides asukas (19 %). Valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedot arvioitiin melkein yhtä tarpeellisiksi (60 %) kuin esityslistat ja päätökset internetsivuilla.

Hyödyttömimmäksi asiaksi kotikaupungin internetsivuilla arvioitiin yleisönosasto tai keskustelupalstat. Niitä piti vähintään melko tarpeellisena yli puolet (54 %) kaupunkien asukkaista.

Arvioita internetpalvelujen tarpeellisuudesta tarkasteltiin myös joidenkin sosiodemografisten taustamuuttujien mukaan. Muutamaa asiaa lukuunottamatta arvioissa ei ollut eroa sen mukaan, onko asukas mies vai nainen. Miehet arvioivat tiedot ajankohtaisten hankkeiden etenemisestä tarpeellisemmaksi tiedoksi kuin naiset. Tarpeelliseksi asian arvioi miehistä 57 prosenttia ja naisista 48 prosenttia. Myös kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistojen ja päätöksien internetsivut näyttäisivät olevan miehille jonkin verran oleellisempi tieto kuin naisille.

Arviot palvelujen tarpeellisuudesta vaihtelevat iän mukaan, mutta vaihtelua eri asioiden kesken ikäluokittain on yllättävänkin vähän (kuvio 5.2.). Jokainen internetasia ovat tarpeettomampi yli kuin alle 50-vuotiaiden mielestä. Iäkäs väestö on aikaisempien tutkimusten mukaan tottunut pitäytymään tavanomaisissa asiointitavoissa, kuten puhelimitse ja asiakaspalvelutiskillä. Sama näyttää pätevän tiedonhaun käytäntöihin. Lisäksi he eivät ole omakseen internetin käyttöä ollenkaan yhtä motivoituneesti kuin nuoremmat. Huomionarvoista on, että 31-50 -vuotiaat arvioivat melkein kaikkien internetsivujen tiedot tarpeellisemmiksi kuin alle 30-vuotiaat. Poikkeuksia olivat mahdollisuus antaa palautetta kaupungin palveluista ja tehdä aloitteita sekä karttapalvelu, jossa on osoitehaku.

Kuvio 5.2. Tarpeellisenä tai melko tarpeellisenä pidetyt asiat kotikaupungin internetsivuilla, kevät 2006 kuutoskaupunkien asukkaat ikäluokittain

Seuraavaksi vertaillaan kunkin internetpalvelun löytyvyyden arvioita ikäluokittain (tarpeellinen -arvion mukaan, melko tarpeellinen -arvioita ei oteta huomioon).

Tieto aukioloajoista arvioitiin tarpeellisimmaksi ikäluokissa 30-59-vuotiaat, mutta vaihtelua on muihinkin ikäluokkiin aika vähän. Selvempi ero ikäluokkien välillä on arvioissa tapahtumakalenterista, joka sai tarpeellinen -arvioita useimmin 40-49-vuotiailta (72 %) ja 50-59-vuotiailta (67 %). Alle 50-vuotiaille palvelu on vähemmän oleellinen samoin kuin yli 60-vuotiaille. 40-59-vuotiaat (46 %) arvioivat kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistojen ja päätösten löytymisen internetsivuilla tarpeellisemmaksi kuin 20-39-vuotiaat.

Valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedot ovat oleellisimpia tietoja 50-59-vuotiaiden mielestä, ja arvio niiden tarpeellisuudesta kasvaa 20-vuotiaista lähtien iän myötä.

Yleisönosastot ja keskustelupalstat arvioidaan tarpeellisimmiksi 40-59-vuotiaiden ja 15-19-vuotiaiden ikäluokissa. Vajaa joka viides yli 60-vuotiaista ja joka neljäs 20-39-vuotiaista arvioi asian tarpeelliseksi.

Karttapalvelu, jossa on osoitehaku saa tarpeellisuudesta tasaisen korkeita arvioiteja 15-vuotiaista 59-vuotiaisiin saakka. Arvio palvelun tarpeellisuudesta laskee iän myötä vasta 60 vuotta täyttäneiden joukossa.

Mahdollisuus antaa palautetta kaupungin palveluista ja tehdä aloitteita on oleellisin 50-59 -vuotiaille ja melkein yhtä oleellinen 20-29- vuotiaalle sekä 40-49 -vuotiaille. 15-19 -vuotiaat ja 30-39-vuotiaat arvioivat asian hieman vähemmän oleelliseksi.

Internet-tiedot ajankohtaisten hankkeiden etenemisestä kasvattavat merkitystä iän lisääntyessä aina 40-59-vuotiaiden ikäluokkaan saakka, jossa lähes kaksi kolmesta arvioi tiedot tarpeellisiksi.

Useimmat internetpalvelut arvioidaan ainakin jonkin verran tarpeellisemmiksi suurissa kotitalouksissa kuin yhden tai kahden henkilön kotitalouksissa. Talouden koko vaikuttaa eniten arvioon karttapalvelun tarpeellisuudesta.

Arvio, että karttapalvelu on tarpeellinen yleistyy tasaisesti talouden koon kasvaessa. Mahdollisuus antaa palautetta kaupungin palveluista ja tehdä aloitteita on oleellisempi asia perhetalouksille kuin yhden tai kahden hengen talouksille. Toinen asia, joka on perhetalouksille oleellisempi on tiedot ajankohtaisten hankkeiden etenemisestä. Myös tapahtumakalenterilla näyttäisi olevan jonkin verran enemmän käyttöä perhetalouksissa.

Yhden henkilön taloudet arvioivat tarpeettomammiksi kuin kahden tai usemman henkilön taloudet: tietoja kaupungin virastojen ja laitosten palveluista, osoitteista ja aukioloajoista. Kahden henkilön talouksille taas oli muita vähemmän tarvetta valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteytiedoista ja yleisönosastoista ja keskustelupalstoista.

Laajakaistan kotikäyttäjät arvioivat jotkin palvelut tarpeellisemmiksi kuin muunlaisen internetyhteyden kotikäyttäjät ja muut asukkaat. Laajakaistan kotikäyttäjien mielestä suurempi osuus (86 %) kuin koko kaupunkiväestöstä (80 %) ja ilman koti-internetiä olevista (65 %) arvioi tarpeellisemmaksi karttapalvelun, jossa on osoitehaku. Jonkin verran oleellisemmiksi internetpalveluiksi kotilaajakaistan käyttäjät arvioivat myös aukioloaikatiedot ja tapahtumakalenterin. Yhtä tarpeellisiksi internetsivuilta löytyviksi asioiksi arvioitiin yleisönosasto tai keskustelupalstat.

Lisätarkastelu internetsivuilla käymisen ja internetsivujen tietopalvelujen välisistä yhteyksistä tehtiin korrelaatioanalyysillä. Korrelaatiomuuttujia olivat kotikaupungin internetsivuilla käyminen ja kysytyt kahdeksan internetpalvelua. Korrelaatiomatriisista ilmeni, että kaupungin internetsivuilla käymisellä on korkein korrelaatio karttapalvelun tarpeellisuuteen ja aukioloaikatietojen tarpeellisuuteen. Tästä voidaan varovaisesti tehdä johtopäätelmä, että aukioloaikatiedot ja karttapalvelu motivoivat kaupungin internetsivuilla käymiseen enemmän kuin muut asiat. Yleisönosastolla ja keskustelupalstoilla oli heikoin korrelaatio kaupungin kotisivuilla käymiseen.

Korkein keskinäiskorrelaatio internetpalveluista oli kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistat ja päätökset sekä valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedot välillä.

Miten kaupungin internetsivuilla käyneiden arviot poikkesivat kuutosten kaupunkiväestön arvioista? Kun koko väestöstä 90 prosenttia arvioi vähintään melko tarpeelliseksi (ja tarpeellinen 80 %) karttapalvelun löydettävyyden internetsivuilta, niin asuinkaupunkinsa internetsivuilla käyneistä 97 prosenttia arvioi asian vähintään melko tarpeelliseksi (ja tarpeellinen 91 %). Tätä päätelmää tukee muita asioita korkeampi korrelaatio karttapalvelun tarpeelliseksi kokemisen ja internetsivuilla käymisen välillä. Muita asioita, joissa oli eroja olivat aukioloaikatiedot, tiedot ajankohtaisten hankkeiden etenemisestä ja tapahtumakalenteri. Tässä asiassa oli suurin ero internetsivuilla käyneiden ja käymättömien välillä. Jokaisella kaupungilla on internetsivuillaan karttapalvelu. Kaikkia muita kysytyistä palveluista ei välttämättä ole kaikkien kaupungin internetsivuilta.

Internetin käyttäjien tärkeysjärjestys kysytyjen asioiden tarpeellisuudesta oman kaupungin kotisivuilla oli jokseenkin yhdenmukainen kuin koko kuutoskaupunkien asukkaiden tärkeysjärjestys. Internetin käyttäjistä melkein kaikki arvioivat tiedot kaupungin virastojen ja laitosten palveluista, osoitteista ja aukioloajoista sekä karttapalvelun löytymisen internetsivuilta tarpeelliseksi tai melko tarpeelliseksi. Internetin käyttäjistä yhdeksän kymmenestä mielestä palautemahdollisuus kaupungin palveluista ja mahdollisuus tehdä aloitteita on tarpeellinen tai melko ja tarpeellinen. Lähes yhtä tarpeellisiksi asioiksi arvioitiin tapahtumakalenteri sekä tiedot ajankohtaisten hankkeiden etenemisestä. Valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedot ja kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistat ja päätökset tarpeellisuudesta internetsivuilla oli yhtä mieltä noin kaksi kolmesta internetin käyttäjästä.

Taulukko 5.1. Tarpeellisena tai melko tarpeellisena pidetyt asiat kotikaupungin internetsivuilla keväällä 2006, prosenttia kaupunkien asukkaista

	Tietoja palveluis- ta, osoit- teista ja aukiolo- ajoista	Tapahtu- makalente- ri	Esityslistat ja päätök- set	Valtuutet- tujen ja lautakunti- en jäsen- ten yhteys- tiedot	Yleisön- osasto tai keskustelupalstoja	Karttapal- velu, jossa on osoite- haku	Mahdolli- suus antaa palautetta ja tehdä aloitteita	Tietoja ajankoh- taisten hankkei- den ete- nemisestä
Helsinki	92	80	64	61	55	88	81	77
Espoo	95	79	59	63	51	93	86	83
Vantaa	90	77	58	50	52	91	83	79
Tampere	94	87	66	60	51	89	87	80
Turku	94	87	70	68	61	93	86	83
Oulu	98	88	74	59	55	91	88	84
Kuutoset	94	82	65	60	54	90	84	80

Kaupunkien välisiä arviointieroja on eniten valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedoissa, esityslistoissa ja päätöksissä, tapahtumakalenterissa sekä yleisönosasto tai keskustelupalstoissa. Pääkaupunkiseudun kuntien välillä on eroja arvioissa valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedoista, esityslistoista ja päätöksistä ja tiedoista ajankohtaisten hankkeiden etenemisestä. Tapahtumakalenterin tarpeellisuus on suurempi muissa kaupungeissa kuin pääkaupunkiseudulla. Oulussa arvioidaan tiedot palveluista, osoitteista ja aukioloajoista tarpeellisemmiksi kuin muissa kaupungeissa. Turussa arvioidaan yleisönosasto tai keskustelupalstat sekä valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedot tarpeellisemmiksi kuin muissa kaupungeissa.

6. Asiointimahdollisuudet kaupunkiin päin

6.1. Palvelupisteiden riittävyys

Asukkailta kysyttiin, onko heidän kokemuksensa mukaan kotikaupungissa riittävästi palvelupisteitä, joissa voi käydä hoitamassa asioita. Enemmistön (71 %) mielestä palvelupisteitä on riittävästi. Vain 13 prosenttia asukkaista totesi, että palvelupisteitä ei ole riittävästi, ja 15 prosenttia ei ottanut kantaa asiaan. (taulukko 6.1.)

Miehet (74 %) olivat useammin tyytyväisiä palvelupisteiden riittävyteen kuin naiset (69 %). Yli 50-vuotiaat olivat tyytyväisempiä palvelupisteiden riittävyteen kuin alle 50-vuotiaat. Noin kaksi kolmesta 15-50 -vuotiaasta ja kolme neljästä yli 50-vuotiaasta arvioi, että kotikaupungissa on palvelupisteitä riittävästi asioiden hoitamista varten. 55-74 -vuotiaat miesten arvio asiasta oli kaikkein optimistisin. Heistä neljä viidestä (79 %) vastasi kysymykseen kyllä ja ikäluokan naisista 72 prosenttia.

Palkansaajat (69 %), opiskelijat (73 %) ja eläkeläiset (64 %) arvioivat palvelupisteiden riittävyden melko samantasoisesti. Kotitalouden koko vaikuttaa asiaan siten, että suuremmat kotitaloudet ovat jonkin verran tyytyväisempiä palvelupisteiden riittävyteen kuin pienet kotitaloudet.

Taulukko 6.1. Palvelupisteiden riittävyys

	palvelupisteitä riittävästi, % asukkaista	palvelupisteitä riittävästi, % internetin käyttäjistä
Helsinki	69	68
Espoo	74	72
Vantaa	67	67
Tampere	77	75
Turku	68	66
Oulu	75	72
Kuutoset	71	70

Useimmin palvelupisteiden määrä arvioidaan riittäväksi Tampereella, Oulussa ja Espoossa, joissa tyytyväisiä oli kolme neljäsosaa asukkaista. Vantaalla, Turussa ja Helsingissä noin kaksi kolmesta oli tyytyväinen palvelupisteiden riittävyteen. Internetin käyttäjien arvioi asiasta ei juurikaan poikkea kaikkien asukkaidena arvioista. Kaupungin internetinsivuilla käyneet internetin käyttäjät ovat melkein yhtä usein tyytyväisiä palvelupisteiden riittävyteen kuin asukkaat, jotka eivät ole käyneet kaupunkinsa internetsivuilla.

6.2. Asioiden hoito puhelimitse

Kuinka helposti asioita saa kaupunkiin päin hoidettua puhelimitse? Kysymyksen vastausvaihtoehdoiksi esitettiin: helposti, melko helposti, vaivaalloisesti ja ei osaa sanoa. Asioiden hoito puhelimitse on helppoa 15 prosentin mielestä. Lähes puolet (44 %) asukkaista oli sitä mieltä, että asiat saa hoidettua puhelimitse melko helposti. Vain kolmannes (28 %) oli sitä mieltä, että asioiden hoito puhelimitse on vaivaalloista. Kysymykseen ei osannut vastata 13 prosenttia. (taulukko 6.2.)

Tässäkin asiassa 50 vuoden ikä näyttää olevan jonkinlainen rajapyykki. Alle 50-vuotiaista yksi kahdeksasta (12 %) ja yli 50-vuotiaista lähes joka viides (18 %) oli sitä mieltä, että asioiden hoito sujuu helposti. Kun otetaan mukaan ne, joiden mielestä asioiden hoito on melko helppoa, niin ikäryhmien erot tasaantuvat ja kääntyvät jopa päin vastaisiksi. Yli 50-vuotiaiden ikäluokassa on suhteellisesti eniten (32 %) asukkaita, jotka kokevat asioiden hoidon puhelimitse vaivaalloiseksi, kun 30-50 -vuotiaista näin kokee 27 prosenttia ja 15-30-vuotiaista 23 prosenttia. Iäkkäiden mielipiteet ovat kantaottavampia suuntaan ja toiseen. Sukupuolella eikä myöskään talouden koolla ole yhteyttä mielipiteeseen puhelinasioinnin sujuvuudesta.

Asioiden hoito puhelimitse koetaan Espoossa selvästi vaivaallisemmaksi kuin muissa kaupungeissa. Jopa 39 prosenttia kaupungin asukkaista arvioi, että asiain hoito puhelimitse on vaivaalloista, kun muissa kaupungeissa

näin arvioi 24 - 27 prosenttia asukkaista. Näyttää siltä, että tyytyväisimpiä asiointimahdollisuuksiin ollaan Oulussa, jossa saatiin eniten asioiden hoito on helppoa -lausumia ja toiseksi tyytyväisimpiä Tampereella.

Taulukko 6.2. Kokemuksenne mukaan saako asioita hoidettua puhelimitse helposti tai melko helposti, kevät 2006, prosenttia vähintään 15-vuotiaista asukkaista

	helposti, % asukkaista	melko hel- posti, % asukkaista	helposti tai melko hel- posti, % asukkaista
Helsinki	15	41	56
Espoo	11	37	48
Vantaa	12	55	67
Tampere	18	44	62
Turku	12	49	61
Oulu	20	48	68
Kuutoset	15	44	59

6.3. Internet-asiointi

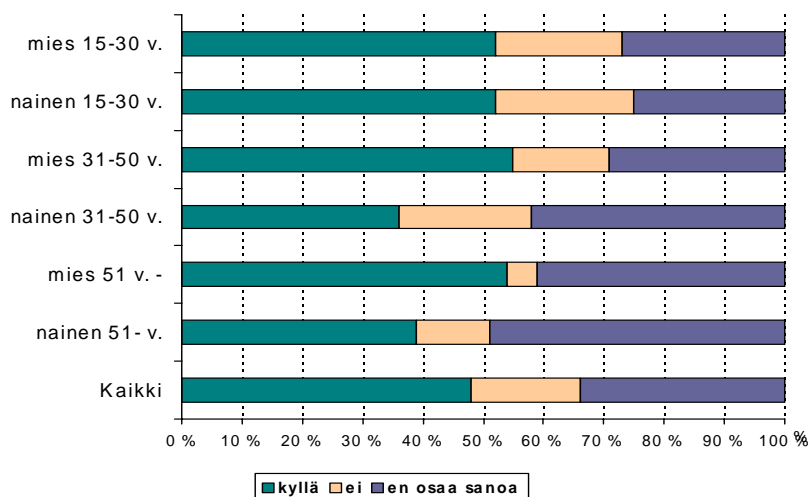
Seuraavaksi kysyttiin: ” Kokemuksenne mukaan voiko internetin kautta hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita?” Neljä asukasta kymmenestä (41 %) oli sitä mieltä, että internetin kautta voi hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita, ja 16 prosenttia oli eri mieltä. Johtopäätelmiä tehdessä on otettava huomioon se, että kysymys esitettiin myös internetiä käyttämättömille, mitä ilmentääkin se, että 43 prosenttia ei osannut vastata kysymykseen.

Miehistä 48 prosenttia ja naisista 35 prosenttia oli tyytyväisiä asiointimahdollisuuksiin internetin kautta. Ikävuo-desta 50 ylöspäin internetiasiointiin ollaan harvemmin (30 %) tyytyväisiä kuin nuoremmassa ikäluokassa (48 %), mutta ei osaa sanoa -vastausten osuus alkaa kasvaa siksi, että internetin käyttäjien osuus on 50-74 -vuotiaiden ikäluokassa vain vähän yli puolet (52 %) siitä mitä 15-49 -vuotiaiden ikäluokassa (93 %).

Jos tarkastellaan internetin käyttäjien näkökulmasta, niin heistä puolet (48 %) oli sitä mieltä, että internetin kautta voi hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita. Joka viides (18 %) oli asiasta eri mieltä, ja joka kolmas (35 %) ei internetin käyttäjästäkään osannut vastata kysymykseen. Ilmeisesti päivittäisten asioiden hoitaminen internetin kautta ei ole vielä niin yleistä, että arvioiminen olisi helppoa tai ei ylipäätään tiedetä, minkä asioiden hoitaminen internetin kautta on mahdollista.

Alle 30-vuotiaat internetin käyttäjät ovat asiointimahdollisuuksiin tyytyväisempiä kuin yli 30-vuotiaat internetikäyttäjät, ja toisin kuin monessa muussa kysytyssä asiassa, 50 vuotta ei ole tässä asiassa minkäänlainen vedenjakaja. Iän kasvaessa kuitenkin ei osaa sanoa -vastausten osuus lisääntyy. Alle 30-vuotiaista neljännes ja yli 50-vuotiaista lähes puolet ei osannut sanoa kantaansa asiaan. Alle 30-vuotiaiden ikäluokassa sukupuoli ei juurikaan erottele mielipidettä, mutta yli 30-vuotiaiden ikäluokassa miehet arvioivat asiointimahdollisuudet useammin riittäviksi kuin naiset. (kuvio 6.1.)

Kuvio 6.1. Kokemuksenne mukaan voiko internetin kautta hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita? kevät 2006, prosenttia internetin käyttäjistä ikäluokittain ja sukupuolen mukaan kuutoskaupungeissa

Asuinalueidensa kotisivuilla käyneet internetkäyttäjät ovat ilmeisesti internetasioinnin mahdollisuuksiin jonkin verran tyytyväisempiä kuin internetkäyttäjät, jotka eivät ole käyneet kotisivuilla. (taulukko 6.3.) Tietoisuus internetsivujen palveluista ja niiden käyttö ilmeisesti lisää tyytyväisyyttä. Kaupungin internetsivuilla käymättömistä internetkäyttäjistä puolet ei osannut vastata kysymykseen, kun taas kaupungin internetsivuilla käyneistä vain joka neljäs ei osannut vastata kysymykseen.

Internetiä käyttävistä palkansaajista 45 prosenttia, opiskelijoista 59 prosenttia ja eläkeläisistä 37 prosenttia oli sitä mieltä, että internetin kautta voi hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita. Eläkeläisistä puolet, palkansaajista joka kolmas ja opiskelijoista joka neljäs ei osannut vastata kysymykseen.

Perhetalouksissa asiointimahdollisuuksien riittävyteen internetin kautta ollaan vähän useammin tyytyväisempiä kuin yhden tai kahden henkilön talouksissa, mutta myös tyytymättömien osuus on suurempi. Näin ainakin, jos asiaa mitataan kyllä- ja ei-vastauksien osuuksilla. Asiaa ei osattu useinkaan arvioida yhden ja kahden henkilön talouksissa, joissa koti-internetiä ei ole yhtä yleisesti kuin perhetalouksissa. Toukokuussa 2006 tehdyn Kuluttajabarometritutkimuksen mukaan yhden henkilön kotitalouksista oli internet 51 prosentilla, kahden henkilön talouksista 67 prosentilla ja vähintään kolmen henkilön talouksista 89 prosentilla.

Kotona internetiä käyttävistä henkilöistä 48 prosenttia (ja eos 34 %) arvioi asiointimahdollisuudet riittäviksi ja kotona internetiä käyttämättömistä 21 prosenttia (ja eos 70 %). Asiointimahdollisuuksiin perehtyminen ei siis ainakaan näytä lisäävän tyytymättömyyttä. Talouden koon ja koti-internetin käytön mukaan asiassa ei ole juurikaan vaihtelua.

Internetin käyttäjien mielipiteet tässä kysymyksessä vaihtelevat kaupungeittain vähemmän kuin useimmissa muissa kysymyksissä. Ilmeisesti asiointimahdollisuudet ovat kaupungeissa jokseenkin samaa tasoa tai asiointista on vähän toisitaan eriäviä konkreettisia kokemuksia.

Taulukko 6.3. Kokemuksenne mukaan voiko internetin kautta hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita? kevät 2006, prosenttia vähintään 15-vuotiaista internetin käyttäjistä

	kyllä voi, % internetin käyttäjistä	kyllä voi, % kaupungin internetsivuil- la käyneistä *	kyllä voi, % kaikista asuk- kaista
Helsinki	46	50	38
Espoo	51	55	44
Vantaa	45	52	43
Tampere	51	56	43
Turku	49	53	40
Oulu	50	54	43
Kuutoset	48	52	41

* jakautumat kaupungeittain epävarmoja pienen vastaajamäärän takia

7. Kiinnostus langattoman internetyhteyden käyttöön

Asukkailta, joilla oli taloudessaan käytössä kannettava tietokone ja jotka olivat käyttäneet internetiä kolmen kuukauden aikana, kysyttiin ” Olisiko teillä käyttöä avoimelle, maksuttomalle langattomalle verkolle kotikaupunkinne keskustassa?”

Enemmistö vastaajista (60 prosenttia) arvioi, että langattomalle verkolle olisi käyttöä. Joka kolmas (35 %) arvioi, että verkolle ei olisi käyttöä, ja viisi prosenttia ei vastannut kysymykseen.

Miehet arvioivat langattoman verkon hyödyllisemmäksi kuin naiset. Miehistä 70 prosenttia käyttäisi langatonta verkkoa ja naisista 52 prosenttia. Naisten joukossa oli enemmän kysymykseen vastaamatta jättäneitä (8 %) kuin miesten joukossa (1 %).

Iän vaikutus langattoman verkon käyttöhalukkuuteen on huomattava. Ikäluokassa 15-30-vuotiaat 68 prosenttia, 31-49 -vuotiaat 57 prosenttia ja 50-74 -vuotiaat 54 prosenttia käyttäisi langatonta verkkoa. Sukupuolten väliset erot kasvavat iän myötä siten, että iäkkäät miehet suosivat langattoman verkon käyttöideaa huomattavasti useammin kuin iäkkäät naiset. Yksin asuvien kotitalouksissa langaton verkko arvioitiin hyödyllisemmäksi kuin kahden tai useamman henkilön kotitalouksissa. Opiskelijat motivoituisivat langattoman verkon käyttöön useammin kuin työkäiset ja eläkeläisten motivaatio on kaikkein vähäisin.

Vastaajia tähän kysymykseen oli liian vähän, jotta saataisiin luotettavaa vertailutietoa kaupunkien välisestä tilanteesta. Näytti siltä, että langattoman verkon käyttöön oltaisiin motivoituneimpia Oulussa, Tampereella ja Turussa ja että motivaatio on vähäisin Vantaalla, Helsingissä ja Espoossa.

8. Yhteenveto

Joka toinen kuutoskaupungin asukas ja enemmistö internetin käyttäjistä oli käynyt alkuvuonna kotikaupunkinsa internetsivuilla, joten kiinnostusta kaupunkien internetsivujen tietopalveluja kohtaan on aika laajaa. Kaupunkien välillä kuitenkin on huomattavaa vaihtelua kotisivuilla käymisessä. Alle 50-vuotiaat ovat käyneet selvästi useammin internetsivuilla kuin yli 50-vuotiaat.

Internetsivujen tietopalveluista asukkaat arvioivat tarpeellisimmaksi tiedot kaupungin virastojen ja laitosten palveluista sekä osoitteista ja aukioloajoista. Toiseksi tarpeellisimmaksi arvioitiin osoitehaulla toimiva karttapalvelu. Lähes yhtä tarpeelliseksi palveluiksi arvioitiin mahdollisuus antaa palautetta kaupungin palveluista ja tehdä aloitteita sekä tapahtumakalenteri. Vähiten oli kiinnostusta yleisönosastoon tai keskustelupalstoihin. Ikäluokassa 31-50-vuotiaat osoitettiin enemmän kiinnostusta internetsivujen tietopalveluihin kuin alle 30-vuotiaiden tai yli 50-vuotiaiden ikäluokissa. Eniten vaihtelua kaupunkien kesken oli arvioissa valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystietojen sekä kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistojen ja päätöksien tarpeellisuudesta internetsivuilla.

Ylipäätään voidaan todeta, että kiinnostus kysytyihin asioihin on suurta ja että erityisesti arkipäivän rutiineissa välittömästi tarvittavat tiedot ovat hyödyllisimpiä internetsivujen aiheita. Jos yhdeksän kymmenestä internetin käyttäjästä on kiinnostunut tietopalvelusta niin voinee ennakoida laajaa käyttäjäjoukkoa tulevaisuudessa.

Useampi kuin kaksi kolmesta on sitä mieltä, että asuinkaupungissa on riittävästi palvelupisteitä asioiden hoitamista varten. Kuusi asukasta kymmenestä arvioi, että puhelimitse saa hoidettua asioitaan kaupunkiin päin helposti tai melko helposti. Puhelinasioinnin helpoudessa oli huomattavia arviointieroja kaupunkien kesken.

Puolet internetin käyttäjistä oli sitä mieltä, että internetin kautta voi hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita. Joka kolmas internetin käyttäjä ei osannut vastata kysymykseen, joten ilmeisesti päivittäisten asioiden hoitaminen internetin kautta ei ole vielä niin yleistä, että arvioiminen olisi helppoa tai ei ylipäätään tiedetä, minkä asioiden hoitaminen netin kautta on mahdollista. Asuinkaupunkinsa kotisivuilla käyneet internetkäyttäjät ovat internetasioinnin mahdollisuuksiin jonkin verran tyytyväisempiä kuin internetkäyttäjät, jotka eivät ole käyneet kotisivuilla. Tietoisuus palveluista tai niiden käyttö ilmeisestikin lisää tyytyväisyyttä. Internetin käyttäjien mielipiteet tässä kysymyksessä vaihtelevat kaupungeittain vähemmän kuin useimmissa muissa kysymyksissä.

Enemmistö kannettavan tietokoneen omistavista internetin käyttäjistä arvioi, että kotikaupungin keskustassa olisi käyttöä langattomalle verkolle.

Kuutoskaupunkien asukkaista suurempi osuus kuin muualla maassa asuvasta väestöstä käyttää internetiä ja sähköpostia. Myös viranomaisasioita hoidetaan useammin internetin kautta ja kiinnostus siihen on yleisempää kuin muualla. Verkkokaupassa käydään likimain yhtä usein kuin muualla maassa, mutta ostetaan eri tuotteita kuin muualla.

Kuutoskaupunkien tietoyhteiskunnallistuminen on tutkimustulosten valossa pidemmällä kuin koko maassa. Näin ainakin, jos arvioperusteina käytetään tietoverkkojen käytön useutta ja monipuolisuutta. Asiaan vaikuttanee myös se, että sähköinen infrastruktuuri on tiheästi asutuilla alueilla kehittyneempi, vaikka esimerkiksi laajakais-taliittymä on yhä useammin käytettävissä syrjäseuduillakin. Kaupunkien välillä on selviä eroja asuinkaupungin internetsivuilla käyjiin osuudessa, tiedonhaussa viranomaisten internetsivuilta ja asioiden hoidossa internetin kautta. Esityslistat ja päätökset sekä valtuutettujen ja lautakunnan jäsenten yhteystietojen tarpeellisuus internetsivuilta arvioidaan melko eri tavoin. Mahdollisuudesta hoitaa asioitaan kaupunkiin päin internetin kautta on kaupunkien asukkailla aika yhteneväiset käsitykset. Internetsivujen tietopalvelut ovat jo nykyään monipuolisia.

Liite 1: Kuutoskaupunkien tietoyhteiskuntakysymykset

A1 ASUINKAUPUNGIN KOTISIVUILLA KÄYMINEN

Oletteko käynyt kotikaupunkinne internetsivuilla tammikuun alun jälkeen?

Kyllä
Ei

B1-8 KAUPUNGIN INTERNETSIVUJEN TIETOPALVELUT

Pidättekö tarpeellisena, melko tarpeellisena, melko tarpeettomana vai tarpeettomana että kotikaupunkinne internetsivuilla on:

- B1 Tietoja kaupungin virastojen ja laitosten palveluista, osoitteista ja aukioloajoista
- B2 Tapahtumakalenteri
- B3 Kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistat ja päätökset
- B4 Valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedot
- B5 Yleisönosasto tai keskustelupalstoja
- B6 Karttapalvelu, jossa on osoitehaku
- B7 Mahdollisuus antaa palautetta kaupungin palveluista ja tehdä aloitteita
- B8 Tietoja ajankohtaisten hankkeiden (kuten esim. kaavoitus- ja rakennushankkeiden) etenemisestä

C1 PALVELUPISTEIDEN RIITTÄVYYS

Nykyään asioita kaupunkiin päin voi hoitaa monella tapaa.

Kokemuksenne mukaan onko kotikaupungissanne riittävästi palvelupisteitä, joissa asioita voi käydä hoitamassa asioita?

Kyllä
Ei
EOS

C2 ASIOIDEN HOITAMINEN PUHELIMITSE

Kokemuksenne mukaan saako asioita hoidettua puhelimitse:

Helposti
Melko helposti
Vaivaalloisesti
EOS

C3 ASIOINTIMAHDOLLISUUDET INTERNETIN KAUTTA

Kokemuksenne mukaan voiko internetin kautta hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita?

Kyllä
Ei
EOS

D1 LANGATON VERKKO

Olisiko teillä käyttöä avoimelle, maksuttomalle langattomalle verkolle kotikaupunkinne keskustassa?

Jos vastaajalla/ vastaajan taloudessa kannettava tietokone ja käyttänyt internetiä 3 kuukauden aikana

Kyllä
Ei
EOS

Liitetaulukko 2

Kuutoskaupunkien asukkaiden mielipiteet kotikaupungin internetsivujen tietopalvelujen tarpeellisuudesta keväällä 2006

Kysymys: Pidätkö tarpeellisena, melko tarpeellisena, melko tarpeettomana vai tarpeettomana että kotikaupunki internetsivuilla on:

Tietoja kaupungin virastojen ja laitojen palveluista, osoitteista ja aukioloajoista

ikäryhmä	tarpeellinen	melko tarpeellinen	melko tarpeeton	tarpeeton	Väestöpohja
15-39 v	83	13	2	2	526 000
40-74 v	80	11	1	8	627 000
yhteensä	82	12	1	5	1 153 000

Tapahtumakalenteri

ikäryhmä	tarpeellinen	melko tarpeellinen	melko tarpeeton	tarpeeton	Väestöpohja
15-39 v	53	32	10	5	531 000
40-74 v	57	22	7	14	622 000
yhteensä	55	27	8	10	1 153 000

Kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistat ja päätökset

ikäryhmä	tarpeellinen	melko tarpeellinen	melko tarpeeton	tarpeeton	Väestöpohja
15-39 v	34	32	21	12	526 000
40-74 v	41	23	12	24	614 000
yhteensä	38	27	16	19	1 140 000

Valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten yhteystiedot

ikäryhmä	tarpeellinen	melko tarpeellinen	melko tarpeeton	tarpeeton	Väestöpohja
15-39 v	29	33	22	16	528 000
40-74 v	36	23	14	27	614 000
yhteensä	33	27	18	22	1 142 000

Yleisönsosasto tai keskustelupalstoja

ikäryhmä	tarpeellinen	melko tarpeellinen	melko tarpeeton	tarpeeton	Väestöpohja
15-39 v	26	32	26	16	526 000
40-74 v	27	25	19	30	613 000
yhteensä	26	28	22	24	1 139 000

Karttapalvelu, jossa on osoitehaku

ikäryhmä	tarpeellinen	melko tarpeellinen	melko tarpeeton	tarpeeton	Väestöpohja
15-39 v	87	8	2	3	529 000
40-74 v	74	11	3	12	618 000
yhteensä	80	10	2	8	1 147 000

Mahdollisuus antaa palautetta kaupungin palveluista ja tehdä aloitteita

ikäryhmä	tarpeellinen	melko tarpeellinen	melko tarpeeton	tarpeeton	Väestöpohja
15-39 v	63	27	4	6	528 000
40-74 v	60	19	6	15	611 000
yhteensä	62	22	5	11	1 139 000

Tietoja ajankohtaisten hankkeiden (kuten esim. kaavoitus- ja rakennushankkeiden) etenemisestä

ikäryhmä	tarpeellinen	melko tarpeellinen	melko tarpeeton	tarpeeton	Väestöpohja
15-39 v	48	35	9	8	521 000
40-74 v	56	21	7	16	608 000
yhteensä	52	28	8	12	1 129 000

Liite 3: Tieto- ja viestintätekniiikan 2006 käyttötutkimuksen painotus

Otanta-asetelma

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttötutkimuksissa kiinnostuksen kohteena on kotitalouksien informaatioteknologi-an käyttö, laitteiden omistus ym. Suurin osa tiedoista on henkilökohtaisia, osa kuitenkin liittyy koko kotitalou-teen. Näin ollen tutkimuksessa on kaksi perusjoukkoa: yksityiskotitaloudet ja niiden jäsenet. Käytännön syistä tutkimus on rajattu vähintään 10 vuotta täyttäneeseen väestöön. Tutkimus kuuluu myös Eurostatin ohjelmaan.

Vuoden 2006 tiedonkeruussa oli aikaisempiin tutkimuksiin nähden sellainen muutos, että kuudesta suurimmasta kaupungista haluttiin erikseen vertailukelpoisia tietoja 15 vuotta täyttäneestä väestöstä. Otanta-asetelmaksi muo-
dostui yksittäisten henkilöiden osalta alueittain ja ikäryhmän suhteen ositettu otanta, jossa ositteet ja otoskoot määräytyivät harkinnanvaraisen kiintiöinnin perusteella seuraavasti:

Ositteet 1-7 15 vuotta täyttänyt väestö

Alue	Otoskoko
1. Helsinki	586
2. Espoo	244
3. Vantaa	197
4. Tampere	233
5. Turku	189
6. Oulu	193
7. Muu maa	2296
Osite	
10 10-14 -vuotiaat koko maa	395
Yhteensä	4333

Jokaisessa ositteessa kunkin alkion sisältymistodennäköisyys on vakio. Ositteissa 1-6 otanta suoritettiin yksin-
kertaisella satunnaisotannalla palauttamatta ja ositteissa 7 ja 10 systemaattisella otannalla.

Kotitalouskohtaiset sisältymistodennäköisyydet riippuvat kussakin ositteessa määritelmän täyttävien alkiodien lukumäärästä. Näin ollen ositteiden 1-7 sisältymistodennäköisyys on suorassa suhteessa asutokunnan 15 vuotta täyttäneiden henkilöiden lukumäärään ja ositteessa 10 10-14-vuotiaiden henkilöiden lukumäärään. Asetelma ei tältä osin ole symmetrinen ja aiheuttaa väistämättä harhan painotuksessa.

Vastauskato

Tutkimuksen vastauskato nousi sängen suureksi puhelinhaastattelusta huolimatta: hyväksyttäviä vastauksia oli yhteensä 2923. Kun otoksesta vähennetään 10 tapauksen ylipeitto, tulee vastausosuudeksi 67.6 %. Suurin vasta-
uskato oli ositteissa 1 ja 3, kummassakin yli 40 %. Nuorimpien lasten ositteessa kato oli selvästi pienempi 25.8 %.

Ositteet 1-7 15 vuotta täyttänyt väestö

	Otoskoko -ylipeitto	Vastanneet	Vastausosuus
1. Helsinki	582	342	58.8
2. Espoo	244	166	68.0
3. Vantaa	197	118	59.9
4. Tampere	232	148	63.8
5. Turku	189	131	69.3
6. Oulu	193	128	66.3
7. Muu maa	2291	1597	69.7
10. 10-14 -vuotiaat koko maa	395	293	74.2
Yhteensä	4323	2923	67.6

Tavoittamatta jääneet (ml. puhelimetomat) muodosti noin kaksi kolmasosaa kadosta (21 %), kieltäytyneitä oli noin 9 % ja loput muita syitä, ilmeisesti osin hylättyjä vastauksia.

Painotus

Henkilöpainot

Erilaisten poimintasuhteiden ja kato-osuuksien tähden henkilöpainot oli estimoitava ositteittain. Sitä varten taulukoiitiin sekä vastanneiden että väestön lukumäärätiedot sukupuolen, iän, alueen (po. kaupungit ja muu maa) sekä tilastollisen kuntaryhmituksen mukaan. Parissa aiemmassa nettiosto-tutkimuksessa on henkilöpainotuksessa on iän suhteen käytetty 5-vuotiskäluokitusta, mutta tämän tutkimuksen alueositus olisi tuottanut liian pieniä frekvenssejä, joten sen asemesta käytettiin 10-vuotiskäryhmitystä (lukuun ottamatta ositetta 10): 15-24, 25-34,..., 75+ .

Peruspaino laskettiin kussakin ositteessa jakamalla ositteen koko väestö vastanneiden lukumäärällä. Menettely johtaa ositekohtaisesti vakiopainoihin ja se perustuu oletukseen, että kato on täysin satunnainen eli harmiton. Otannasta aiheutuvan satunnaisvirheen ja kadon aiheuttamaa vinoutta oikaistiin kalibroimalla peruspainot seuraavasti

Ositteista muodostettiin ”jälkiositteet”, niin että osite ja jälkiosite on sama, mikä henkilö asui edelleen alkuperäisen ositteen alueella. Muuttojen osalta jälkiositus muodostettiin ao. asuinkunnan perusteella. Näin ollen tietoja taulukoitaessa voidaan käyttää asuinkunnan tietoa (ei alkuperäistä rekisterikuntaa). Muuttaneiden määrä oli pieni, joten menettely ei aiheuta suurta vaikutusta.

Jälkiositteet 1-6:	sukupuoli ja 10-vuotiskäluokka kussakin alue-ositteessa erikseen
Jälkiosite 7:	sukupuoli, 10-vuotiskäluokka, maakunta ja tilastollinen kuntaryhmitys (pl. ositteiden 1-6 alueet)
Jälkiosite 10:	sukupuoli, maakunta ja tilastollinen kuntaryhmitys. Ahvenanmaan maakunnan väestötiedot yhdistettiin Varsinais-Suomen tietoihin, koska Ahvenanmaalta ei ollut yhtään vastaajaa.

Kalibrointi suoritettiin CALMAR2-nimisellä SAS-makrolla, painotustapana raking ilman g-painojen arvoalueen rajoitusta. Painojen vaihtelu on tavanomaista suurempaa, mikä aiheutuu osituksesta. Yhteenvetotaulukko on ohessa.

Koko aineisto

Analysis Variable : CALWGT

	Mean	Std Dev	Coeff of Variation	Minimum	Maximum
1570.93	457.8289544	29.1438633	435.9158570	2628.84	

Painot jälkiositteittain

josite	N Obs	Mean	Std Dev	Coeff of Variation	Minimum	Maximum
1	337	1382.55	247.8908158	17.9299461	942.6211543	2350.03
2	169	1073.40	385.6361316	35.9267195	435.9158570	2013.39
3	118	1261.04	220.3196668	17.4712342	999.8761753	1789.78
4	149	1141.39	295.2695742	25.8693142	790.8774038	2274.57
5	133	1095.71	219.9217986	20.0712276	873.1160903	2202.05
6	130	814.8461538	274.0539455	33.6325998	507.4250380	2402.45
7	1594	1912.51	217.4763209	11.3712363	807.7634916	2628.84
10	293	1110.66	201.1728252	18.1129293	591.5292213	1700.61

Kotitalouspainot

Jokaisessa ositteessa kunkin henkilön sisällymistodennäköisyys on vakio, mutta kotitalouksien sisällymistodennäköisyydet riippuvat kussakin ositteessa määritelmän täyttävien alkiodien lukumäärästä. Näin ollen ositteiden 1-7 sisällymistodennäköisyys on suorassa suhteessa asutokunnan 15 vuotta täyttäneiden henkilöiden lukumäärään ja ositteessa 10 10-14-vuotiaiden henkilöiden lukumäärään.

Ositteen h kotitalouden i ao. ehdot täyttävien jäsenten lukumäärä on z_{hi} . Ositteille 1-7 luvut z_{hi} saatiin suoraan haastattelutiedoista, mutta 10-14-vuotiaiden lukumääriä ei ollut haastattelutiedoista suoraan saatavissa. Siksi ositteelle 10 tehtiin approksimaatio $z_{hi} = (5/8) \cdot (7 - 14\text{-vuotiaiden lkm})$. Jos tällä kaavalla z_{hi} olisi ollut alle yhden, asetettiin $z_{hi} = 1$. Kotitalouksien peruspainot laskettiin kaavalla $w_{hi} = N_h / n_h z_{hi}$, missä N_h on ositteen henkilöiden lukumäärä ja n_h henkilötason otoskoko.

Ensimmäisessä kalibrointivaiheessa peruspainot kalibroidiin EU-Silc -tulajakotiedustelusta saatujen kotitalousjakaumien mukaisiksi. Kalibrointi tehtiin kullekin ositteelle erikseen. Reunajakaumina olivat kotitalouksien lukumäärä ja kokojakauma ositteessa. Ositteiden 1-7 kotitalouksia olivat kaikki ao. alueen kotitaloudet. Ositteen 10 kotitaloudet ovat kotitalouksia, joissa on vähintään yksi 10-14-vuotias. Ositteille 1-7 kokojakauma muodostui viidestä luokasta (1, 2, 3, 4, 5+) ja ositteelle 10 neljästä luokasta (2, 3, 4, 5+). Kalibrointi tehtiin CALMAR-makrolla. Kalibroinnin g-painot rajoitettiin välille (0.5, 1.8).

Tyypillisesti otanta-asetelman ositus tehdään siten, että ositteet ovat toisensa poissulkevia. Tässä tutkimuksessa kuitenkin osite 10 on päällekkäinen toisensa poissulkevien ositteiden 1-7 suhteen. Tästä seuraa, että yli ositteiden laskettu kotitalouksien lukumäärä yliarvioi ensimmäisen kalibroinnin jälkeen kotitalouksien määrää ositteen 10 kotitalouksien lukumäärällä. Siksi tehtiin vielä toinen kalibrointi, jossa painot skaalattiin yli ositteiden summautamaan EU-Silc -tulajakotiedustelun kotitalouksien lukumäärää vastaavaksi. Alla on yhteenveto kotitalouspainoista.

Koko aineisto

Analysis Variable : KTPAINO

Obs	Mean	Std Dev	Coeff of Variation	Minimum	Maximum
2923	825.6	417.4	50.6438633	133.0	1813.0

Painot ositteittain

osite	N Obs	Mean	Std Dev	Coeff of Variation	Minimum	Maximum
1	342	773.0	340.9	44.1	269.0	1452.0
2	166	538.8	234.6	43.5	264.4	963.3
3	118	638.5	292.0	45.7	193.1	1082.1
4	148	636.5	314.0	49.3	222.7	1142.4
5	131	639.3	187.8	29.4	212.5	853.0
6	128	437.6	292.5	66.8	133.0	1056.6
7	1597	953.9	454.7	47.7	257.6	1813.0
10	293	774.2	230.6	29.8	286.1	1215.0